

Göçmenlerle Çalışma ve Etik

Taner ARTAN¹

Ümran ALTUNDAL²

GİRİŞ

Türkiye Göç İdaresi Başkanlığı'nın yıllara göre uluslararası koruma başvurusu verilerine göre (2023)³ uluslararası koruma için 2010 yılında 8932 başvuru yapılmışken 2022 yılında ise 33246 başvuru yapılmıştır. Bu veriye göre 12 yıllık süreç içerisinde bir yıllık zaman diliminde yapılan başvuru sayılarındaki dalgalanmalar kabul edilmekle beraber başvuruların gözle görünür şekilde arttığı anlaşılmaktadır. Yine aynı şekilde geçici koruma statüsünde olan Suriyelilere yönelik 2011-2023 yılları arasında yıl bazlı veri istatistiğine göre (2023)⁴, 2012 yılında 14 bin 237 kişinin, 2023 yılı temmuz ayı itibariyle ise 3 milyon 321 bin 72 kişinin bu statüden yararlandığı raporlanmıştır.

İstatistiksel verilerden de anlaşıldığı üzere göç ile gelen nüfusla çalışmak, sosyal hizmet uzmanları için önemli bir odak alanı olmaktadır. Çünkü sosyal hizmet, ayrımcılık karşıtı bir uygulamadır ve göçmenlerin ve sığınmacıların haklarının desteklenmesinde ve savunulmasında önemli bir rol oynamaktadır. Göçmenlerle sosyal hizmeti anlamak için öncelikle bu grubun kimlerden oluştuğunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Bunun için ülkelerin yasal düzenlemelerini dikkate almak gerekir. Yasal düzenlemeler, göçmen gruplara tanınan haklar ile yaşadıkları veya yaşayabilecekleri zorlukları ortaya

¹ Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmetler AD., taner.artan@iuc.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8716-2090

² Arş. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet AD., umran.altundal@erdogan.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-4467-3672

³ <https://www.goc.gov.tr/uluslararasi-koruma-istatistikler>

⁴ <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, Y. (2016). *Göç Sosyolojisi*. Ankara: Nobel.
- Akbaş, E. (2019). Sığınmacı ve Göçmenlerle Sosyal Hizmetin Kavramsal ve Kuramsal Temelleri. F. G. Yaylacı (Ed.) içinde, *Kuramsal ve Uygulama Boyutları İle Türkiye’de Sığınmacı, Mülteci ve Göçmenlerle Sosyal Hizmetler* (s. 51-65). London: Transnational Press London.
- Akbaş, E. (2021). Göç ve Sosyal Hizmet İlişkisi. T. E. Gencer, & B. Güzel (Ed.) içinde, *Göç: Göçmenlerle Çalışma ve Sosyal Hizmet* (s. 3-13). Ankara: Nobel.
- Boz, A. N., Gündüz, D. U., & Ulutaş, D. A. (2021). Göçmenlerle Sosyal Hizmet Uygulamalarında Temel Kavramlar ve Teknikler. T. E. Gencer, & B. Güzel (Ed.) içinde, *Göç, Göçmenlerle Çalışma ve Sosyal Hizmet* (s. 153-185). Ankara: Nobel.
- Congress, E. P. (2015). Cultural and Ethical Issues in Working with Culturally Diverse Patients and Their Families. *Social Work in Health Care*, 249-262.
- Duyan, V. (2019). *Sosyal Hizmet: Temelleri, Yaklaşımları ve Müdahale Yöntemleri*. Ankara: Nar Yayınevi.
- Genç, D. (2014). Türkiye’nin Yabancıların Hareketliliğine İlişkin Sınır Politikası. D. Danış, & İ. Soysüren (Ed.) içinde, *Sınır ve Sınırdışı: Türkiye’de Yabancılar, Göç ve Devlete Disiplinlerarası Bakışlar* (s. 41-67). Ankara: NotaBene Yayınları.
- Güzel, B. (2019). Sığınmacılara Yönelik Sosyal Hizmet Uygulamalarında Uzmanların Sahip Olmaları Beklenen Yeterlilikler. F. G. Yaylacı (Ed.) içinde, *Kuramsal ve Uygulama Boyutları İle Türkiye’de Sığınmacı, Mülteci ve Göçmenlerle Sosyal Hizmetler* (s. 193-202). London: Transnational Press London.
- Güzel, B. (2020). Sosyal Hizmet Değer ve İlkelerinin Felsefi Dayanakları. T. Artan, & M. Z. Yanardağ (Ed.) içinde, *Sosyal Hizmet Etiği* (s. 11-31). Ankara: Nika Yayınevi.
- Güzel, B., & Şarlak, D. (2020). Dezavantajlı/Risk Altındaki Gruplar: Göçmen, Sığınmacı, Mülteci ve İnsan Ticareti Mağdurları. H. Doğan (Ed.) içinde, *Sosyal Hizmette Dezavantajlı/Risk Altındaki Gruplar* (s. 165-193). Ankara: Nika Yayınevi.
- IOM. (2013). *Göç Terimleri Sözlüğü*. R. Perruchoud ve J., R. Cross (Ed.), *Uluslararası Göç Hukuku* içinde (s. 35), 2. Baskı, No: 31.
- İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi. (1948). Erişim: <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/9a3bfe74-cdc4-4ae4-b876-8cb1d7eeae05.pdf>. 14.08.2023
- Mengilli, D. B., Cebeci, F., & Akay, O. (2020). Göç Alanında Çalışmada Etik. T. Artan, & M. Z. Yanardağ (Ed.) içinde, *Sosyal Hizmet Etiği* (s. 263-307). Ankara: Nika Yayınevi.
- National Association of Social Workers. (2015). *Standarts and Indicators for Cultural Competence in Social Work Practice*.
- Reamer, F. G. (2018). *Sosyal Hizmet Etiği ve Değerleri*. Ankara: Nika Yayınevi.
- Sakarya, H., & Büyükbodur, A. Ç. (2022). Göçmenler Odağında Sosyal Hizmet Mevzuatı. M. Başçilllar (Ed.) içinde, *Sosyal Hizmet Mevzuatı* (s. 265-281). Ankara: Nobel.
- Sheafor, B. W., & Horejsi, C. J. (2015). *Sosyal Hizmet Uygulaması: Temel Teknikler ve Uygulamalar*. (D. B. Çiftçi, Ed.) Ankara: Nika Yayınevi.